

MOJA TVOJA KEMIJA

NAŠI ODNOSI S SINTETIZIRANIM.

www.kemijskovaren.si

Projekt Kemijska varnost 3, SI 06 IB EC 02
Ministrstvo za zdravje
Urad Republike Slovenije za kemikalije

BOLJ ČISTO. BOLJ OKUSNO. BOLJ ZDRAVO. BOLJ MODRO?

RAZSTAVA O KEMIKALIJAH V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

So na našem delovnem mestu in spremljajo nas domov. So v naši hrani in oblačilih, ki jih nosimo. So v našem telesu in včasih nam celo zmešajo glavo.

Čeprav obstajajo različni pogledi na tveganje, ki se mu izpostavljamo s široko uporabo kemikalij, si danes vsakdana brez njih ne moremo več predstavljati. Zaradi več kot 100.000 različnih kemikalij je naše življenje in delo lažje, hitrejše, okusnejše, bogatejše, srečnejše, barvitejše in – upajmo – tudi daljše.

Razstava MOJA TVOJA KEMIJA je vabilo vsem nam k bolj poglobljenemu poznavanju ter k učinkovitejši in skrbnejši uporabi teh vsakodnevnih sopotnikov.

Več ustreznih informacij o varnosti in morebitnih škodljivih vplivih izdelkov in kemikalij, ki jih uporabljamo vsak dan, bosta po novem prinesla uredba REACH in prenovljen globalni sistem označevanja (GHS).

Uredba REACH je v Sloveniji začela veljati 1. junija 2007. Opredeľuje ravnanje s kemikalijami na ravni celotne Evropske unije, vzpostavlja boljši pregled nad varnim ravnanjem s kemikalijami in zmanjšuje tveganje, ki ga kemikalije prinašajo za zdravje ljudi in okolje. Uredba REACH se nanaša na vse kemikalije (ne samo nevarne) in določa, da morajo vsi vpleteni zagotoviti podatke o lastnostih kemikalij in načinih zmanjšanja tveganja njihove uporabe. Eden od ključnih namenov uredbe REACH je postopno nadomeščanje kemikalij, ki pomenijo večje tveganje za zdravje ljudi in okolje, z varnejšimi.

Na področju označevanja kemikalij pa se uveljavlja popolnoma nov, globalen pristop. Imenuje se GHS, v prihodnosti pa naj bi uporabnikom po vsem svetu omogočil enotne in jasne informacije o nevarnih lastnostih kemikalij, ki se nahajajo na trgu.

VSTOP PREPOVEDAN

Strokovnjaki ocenjujejo, da nezgodne zastrupitve, med drugim tudi zaradi kemikalij, v Evropi zahtevajo na leto življenja skoraj 2.000 otrok, mlajših od 15 let. Že shranjevanje kemikalij zunaj dosega otrok in dosledno zapiranje varnostnih zapiral lahko za polovico zmanjšata smrtno zastrupitve otrok, mlajših od pet let.

MOJA TVOJA
KEMIJA

NAŠI ODNOSI S
SINTETIZIRANIM.

ČISTO ZARES

Kemikalij ne boste našli le v označenih stekleničkah, so tudi v milih, barvah, pohištvu, avtomobilih in drugje. Vsakič, ko kemikalija prispe na trg, se začne tudi njena pot, po kateri sčasoma preide v okolje. Veliko kemikalij pride v naše telo z zaužitjem, vdihavanjem ali prehajanjem skozi kožo, pri čemer se jih telo ne more vedno enostavno znebiti. Pridobivajte in izmenjujte si informacije o nevarnih kemikalijah v okolju in izdelkih, ki vas obkrožajo.

NASMEH, PROSIM

Zaradi antibiotikov v zadnjih 50 letih živimo dlje. Vendar čezmerna in neprimerna raba antibiotikov povzroča odpornost nekaterih mikroorganizmov: trije milijoni bolnišničnih okužb in 50.000 smrtnih primerov na leto (EU 25) glasno opozarjajo na potrebo po skrbnejši uporabi antibiotikov.

MOJA TVOJA
KEMIJA
NAŠI ODNOSI S
SINTETIZIRANIM.

VARNOSTNA SLUŽBA

Vzrok za skoraj 50.000 smrtnih primerov na delovnem mestu v EU na leto so lahko kemikalije. Varnostna praksa zahteva pravilno označevanje kemikalij, upoštevanje navodil za varno delo, dosledno uporabo predpisane varovalne opreme in nenehno izobraževanje.

CENA LEPOTE

Kozmetika, izdelki za osebno nego in dišave spadajo v »lepši« del našega vsakdana, a pogosto tudi ti izdelki vsebujejo kemikalije, katerih učinki na zdravje niso vedno le pozitivni. Pred nakupom in uporabo takšnih izdelkov zato vedno preverite, kaj vsebujejo.

MOJA TVOJA
KEMIJA

NAŠI ODNOSI S
SINTETIZIRANIM.

UMAZANE PODROBNOSTI

V povprečju vsak državljan EU na leto za pranje perila in posode porabi 10 kg čistilnih sredstev, zaradi česar nastane ogromno odpadne vode, ki jo je ravno tako treba očistiti. Proizvajalci že nekaj časa uvajajo oznake, ki uporabnikom omogočijo izbrati pravi izdelek, ga pravilno uporabljati in – ob najmanjšem onesaženju – doseči najboljši učinek. Spoznajte simbole na embalažah.

NA JURIŠ

MOJA TVOJA
KEMIJA

NAŠI ODNOSI S
SINTETIZIRANIM.

Z dobrimi nameni včasih povzročimo škodo. Vsaka napačna uporaba kemikalij lahko ima resne posledice za naše zdravje in okolje, saj izzove t. i. »učinek bumeranga« – ko se dejanja, ki smo jih sprožili, obrnejo proti nam. Zmanjšajte količino kemikalij. Uporabljajte jih previdno in odgovorno.

UPORABLJENI VIRI

- European Chemicals Bureau, <http://ecb.jrc.it/existing-chemicals/>
- European Centre for Disease Prevention and Control, Annual Epidemiological Report 2006
- European Agency for Safety and Health at Work, May 2008, <http://osha.europa.eu/statistics>
- ITC 1999, http://themes.eea.europa.eu/Sectors_and_activities/households/indicators/eco_label
- World Health Organization, Regional Office for Europe, European Environment Agency: Children's health and environment: A review of the evidence", 2002
- European Commission, DG Enterprise, http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/legislation/detergents/studies/non_surfactant_organic_ingredients_and_zeolite_based_detergents.pdf
- World Health Organization, 2006, Unintentional child injuries in the WHO European Region
- World Health Organization, 1999
- Air quality, Human exposure and Health impact assessment of air pollution in Ljubljana, Slovenia; Institute for Environment and Sustainability of the European Commission in cooperation with Slovenian Public Health Institute and Slovenian Environment Agency

IZJAVA O ODGOVORNOSTI:

Osebe in izdelki, prikazani na fotografijah, niso povezani s posredovanimi sporočili. Urad RS za kemikalije je razstavo pripravil z najboljšimi nameni in je naredil vse za to, da nobene fotografije ni mogoče razumeti kot kritike ali kot promocije katerega koli izdelka ali proizvajalca. Urad RS za kemikalije ne prevzema odgovornosti za nobeno pristransko razlaganje sporočil razstave ali neustrezno uporabo kemikalij.

Založnik: Ministrstvo za zdravje / Urad RS za kemikalije; pripravljeno v okviru projekta "Prehodni vir: Kemijska varnost 3", No. SI/06/IB/EC/02

Besedilo: Franklin Apfel, Darja Boštjančič, Andrej Troha in Igor Medjugorac
Prevod: Boštjan Zmagaj

Vsebinska zasnova in kreativno vodenje:
Igor Medjugorac (RDEČI OBLAK)
Vodja projekta: Teja Ilc
Projektni asistent: Andrej Troha
Fotograf: Borut Peterlin
Grafično oblikovanje: Blaž Medja
Obdelava fotografij: Sanja Bračun

Maj 2009

ODPRI OČI

KEMIJSKA VARNOST
JE V TVOJIH ROKAH.

SPOZNAJTE SVOJE NAVADE

Spoznajte vse kemikalije, s katerimi ste v stiku in na katere se vsak dan zanašate. Presodite, katere vam koristijo in katere škodijo.

UGOTOVITE, KJE ŽIVITE

Podučite se o kemijski varnosti svojega doma in skupnosti, kakovosti zraka, prehrane in vode v svojem okolju.

OČISTITE SVOJ DOM

Katere izdelke resnično potrebujete? Katere lahko nadomestite? Katerim je pretekkel rok uporabe?

KEMIKALIJE UPORABLJAJTE PREUDARNO

Sledite navodilom za uporabo. Skrbno in odgovorno ravnajte s kemikalijami.

ZMANJŠAJTE ŠKODO

Primerno odlagajte kemikalije. Ločujte odpadke. Reciklirajte. Ne smetite.

PRED NAKUPOM PREMISLITE

Previdno izberite izdelke. Preberite etikete. Postavljajte vprašanja. Posredujte podatke.

ZAŠČITITE RANLJIVE

Zaščitite otroke in nosečnice. Varujte vodne vire. Varujte naravo. Varujte prostoživeče živali.

POSTANITE DEJAVNI

Izobrazite otroke. Kupujte izdelke podjetij, ki spoštujejo zdravje in naravo.